

קונם יין פרק שמיני נדרים

(א) ר"ה ט. ערכין יב: לג.
 (ב) [לעיל יט.]. א' ש"ן
 למתני' לעיל, ד' ש"ן
 למתני' לעיל, ט' [קוף פי'
 המשנה ש"ן לע"ב].
 (ו) [מכאן ש"ן לע"ב].
 (ז) בק"י פ"ח א"ת י"ד ה"ג
 ז"ל אב.

תורה אור השלם

1. וקדשתם את שנת
 החמישים שנה וקראתם
 דרוך בארץ לכל ישיבה
 יובל הוא תהיה לכם
 ושבחתם איש אל אחיו
 ואיש אל משפחתו
 תשבה ויקרא בה י'
 2. שש שנים תזרע שדך
 ושש שנים תזמר ברכך
 ואספת את תבואתך:
 ויקרא בה ג'
 3. ורצית את רבך
 לקם בשדה הששית
 ורצית את תבואה
 לשלש השנים:
 ויקרא בה כה

הגהות הב"ח

(א) רשי"י ד"ה אלתא וכו'
 משמע דהשנה זו:
 (ב) ד"ה שנת חמשים וכו'
 ומתיר בשנת ג' ל"ל ויבית
 נמי מנחם: (א) ד"ה ולי
 אהה מונה שנת חמשים
 ואהה. י"ב ע"ין מה שפי'
 רשי"י בראש השנה דף ט'
 (ד) ד"ה אמר ליה וכו' ולי
 נמי למתני' יובל אינו עולה
 למנין שבעה ל"ל:

גליון הש"ס

גמ' דר"ם סבר לא מפיקיל
 ע"ין לעיל דף י' ע"ב:
 ברוך"ן ד"ה אסור בה'
 פשיטא דהשנה ע' ב"ק.
 ירמיה כח ז':

תוספות

הלך אחר רוב שנים.
 ולא אית בכו עיבור
 ושכר בשבע ואסר בחדש
 העיבור יהיה מותר בחדש
 אחד לפני ראש השנה קמ"ל
 דלמה עד סופה תהיה
 שנה: י"ן שאני בוים
 יובל. י"ה דמ"ל ומימי
 כ"י אחר היובל ומימי
 [שעומד] בלמעט היובל
 בשנה ומיתקן עד סוף
 היובל ומימימימי כשגית
 שנת היובל כלפי חמשים
 ומיתקן או ללחור ושי
 אי נמי לפי' עני דפרשית
 בתמני' עומד בשנת יובל
 עממו מימימי ליה אם נאסר
 בה דלא כלפי חמשים ולא
 נתווון אלף תמניו

אילימא דקסני. דלמך השנה למה לי למימר פשיטא כיון דלמך
 השנה משמע (א) השנה זו קאמר ועיצורה נמי בכלל הוי: ולא איס
בכו עיבור. ולא לימסר בעיצורה קא משמע לן: היה עומד

המשים כלפני חמשים. ומותר
 (ב) נמי בשנת חמשים דלמך לא
 קאסר עילויה אלף לאחר חמשים או
 בשנת חמשים נמי אסור דבשנת
 חמשים מתחיל יובל הבא: ואי אסה
 מונה שנת חמשים ואהה (ג). שלל
 מתחיל למנות ז' שנים של שמיטה
 הבאה בשנת היובל עממה שלא תהא
 מונה אחת לשנת ג' ולשנה הבאה
 אחריה שנת ג"א שניה אלף לשנת
 חמשים ואחת תהא מונה אחת ושנת
 ג' עממה נמנית ליובל שעבר שאין
 עולה למנין שבע הבא כדאמרין:
יובל עולה למנין שבע. דשנת חמשים
 עולה לכאן ולכאן: אמרו לו וכו'.
 אם כן ששנת יובל עולה למנין שבע
 אינו אלף חמשה בשבע ראשון של
 יובל והשנה שהיא לראשונה שהיא
 יובל אסור לזרוע בה והשניעית נמי
 אסורה שהיא שמיטה ואינה אלף
 חמשה לזריעה: אמר ליה לזריכס
הרי הוא אומר ועשה אם הסבואה
לשלש השנים. שנה ששית ושנה
 שביעית ושמינית עד לקריאתה ואי [נמין]
 אמרת (ד) אין יובל עולה למנין

שבע הרי כאן ארבעה שנים שזריכה לעשות לארבע שנים כי"ד שנת
 מ"ח היא ששית ותבואה שלה לזריעה לששית עממה ולשנת ארבעים
 ותשע שהיא שמיטה ולשנת חמשים שהוא יובל ולשנת חמשים ואחת
 עד הקציר הרי ארבע שנים. והאי פירכא לדברי הכל היא לדברי
 יהודה נמי איכא למיפך דאע"ג דלמך יובל עולה למנין מכל מקום
 אסור הוא בזריעה והווי נמי ארבע שנים: אלף. לדברי הכל ליכא
 לאוקמי להאי קרא אלף בשאר שני שבע בשש השמיטות ולא בשמיטה
 שביעית של יובל ולא קריה כלל לא לדידי ולא לרבנן לדידי נמי דפרכת
 לי שש שנים אוקמינן ליה לקרא בשאר שני שבע בשאר שמיטין ולא
 בשמיטה לראשונה הסמוכה ליובל: **ב'תנ"י** א' אמר קונם יין שאני טועם
עד הפסח אסור עד שיגיע. לדברי הכל: **עד שיהא אסור עד שילא.**
 דמשמע דלמך עד שילא כל הפסח: **עד פני פסח.** משמע עד שיגיע
 ומשמע עד שילא: **עד שיגיע.** דקסבר לא מעייל איניש נפשיה
 לספקא

דנאי דאיכא למימר דעד פני עד רגע אחד לפני סוף יום האחרון של
 פני ושלישי ושאר ימי הפסח וכי קאמר עד פני הפסח לפני יום
 נפשיה לספקא: (ע) **עד הקציר עד הבציר אינו אסור אלא עד שיגיע.** כלומר
כל שזמנו קצור. כלומר שיש להעמכתו זמן קצוב כגון פסח שקצבה
 זמן המשך אסור אסור עממו בו וכל שאין זמנו קצוב כגון קציר
 וצ"ל שאין להם זמן קצוב שיהו נמשכין אותם זמן ולא יותר אפי' אמר
 עד שיהא אינו אסור אלף עד שיגיע שאין אדם אסור עממו זמן שאין
 לו קצבה: **ג'תנ"י** ד' **למימרא (מאי) דר' מאיר סבר לא מעייל איניש**
נפשיה לספקא וכו'. כדפרשין במתניתין: (י) **שפי כפי צנוט.** משתי נשים
 גדולה שזבדולות קאמר: **מוהלפס השיטה.** כאן החליפו שיטתן:
 ורבי יוסי הלכה כרבי יוסי נקטינן בזמנא דפ' **האומר דקדושין**
 ומסקי' התם (דף סה.) לעולם לא תיפוך דמתני' לאו דמעייל איניש
 נפשיה לספקא פליגי אלף בלישנא בעלמא פליגי דר"מ סבר עד פני הפסח
 עד

שבע * פשיטא דהשנה עד ראש השנה משמע: **ושמע מינה שנה**
כהשנה. דאי דיניה כשנה אחת לא מתסר בעצורה אלף בשנים עשר
 חדש כרוב שנים: מהו דמימא הלך אחר רוב שנים. דליה צק
 עצור ונימא דאע"ג דלמך השנה לא לימסר אלף כרוב שנים קמ"ל:
 ולענין הלכה כיון דבציינן לא

אילימא בדקתני למה לי למימרא אלא לאו
 "דאמר שנה אלמא שנה כהשנה דמי ויום
 נמי כהיום דיניה לא לעולם דאמר השנה
 ומהו דתימא הלך אחר רוב השנים ולא אית
 בהו עיבור קא משמע לן איבעיא להו אמר
 יין שאני טועם יובל מאי שנת חמשים
 כלפני חמשים או כלאחר חמשים ב"ת"ש
 (ב) דתניא פלוגתא דרבי יהודה ורבנן וקדשתם
 את שנת החמשים שנה שנת החמשים אתה
 מונה ואי אתה מונה שנת החמשים ואחת
 מכאן אמרו יובל אינו עולה למנין שבע
 רבי יהודה אומר יובל עולה למנין שבע
 אמרו לו לרבי יהודה הרי הוא אומר שש
 שנים תזרע שדך ואין כאן אלא חמש אמר
 להם לדבריכם הרי הוא אומר ויעשת את
 התבואה לשלש השנים הרי כאן
 ארבע אלא איכא לאוקמה בשאר שני
 שבע דידי נמי איכא לאוקמה בשאר שני
 שבע: **עד הפסח אסור כו':** למימרא
 * **דרבי מאיר סבר** לא מעייל איניש נפשיה
 לספקא

דמשמע דלעולם קודם אסור שביעית מותר לזרוע שש שנים
 ולדבריך בשמיטה שלאחר היובל אינו מותר אלא חמש שנים שרי
 היובל אסור בזריעה וכשיגיעו שש שנים תהא שנה ששית שנת
 השמיטה: **לזריכס.** דקצירא לכו דקרא ככולהו שנים משמע
 הרי הוא אומר ועשת התבואה לשלש השנים ועל כרחין ליכא
 לאוקמייה בשמיטה של שנת מ"ט שהרי זרע של מ"ח קציר שסיפק
 מ"ח ומ"ט וי' ונ"א עד הקציר של ג"א אלף איכא לאוקמייה בשאר
 שני שבע שאינו סמוך ליובל מלפניו וזכי האי גונא סגי בשלש שנים
 שהזרע של ששית סיפק לששית ולשביעית ולשמינית עד הקציר:
 דיני נמי. האי קרא דשש שנים שזרע לקח מקמייהו לי מיניה איכא
 לאוקמה בשאר שני שבע שאינו סמוך ליובל מאחריו: **ב'תנ"י** ז' **עד**
הפסח אסור עד שיגיע. דלשון בני אדם משמע עד ולא עד בכלל:
עד שיהא אסור עד שילא. דמשמע עד שיהא כולו: **עד פני**
הפסח ר' מאיר אומר אסור עד שיגיע. דקצירא ליה לרבי מאיר
 של פסח קאמר לא אמרינן דלא מחית איניש נפשיה לספקא דיום
 נפשיה לספקא: (ע) **עד הקציר עד הבציר אינו אסור אלא עד שיגיע.** כלומר
כל שזמנו קצור. כלומר שיש להעמכתו זמן קצוב כגון פסח שקצבה
 זמן המשך אסור אסור עממו בו וכל שאין זמנו קצוב שיהו נמשכין
 אותם זמן ולא יותר אפי' אמר עד שיהא אינו אסור אלף עד שיגיע
 שאין אדם אסור עממו זמן שאין לו קצבה: **ג'תנ"י** ד' **למימרא (מאי) דר' מאיר סבר לא מעייל איניש**
נפשיה לספקא וכו'. כדפרשין במתניתין: (י) **שפי כפי צנוט.** משתי נשים
 גדולה שזבדולות קאמר: **מוהלפס השיטה.** כאן החליפו שיטתן:
 ורבי יוסי הלכה כרבי יוסי נקטינן בזמנא דפ' **האומר דקדושין**
 ומסקי' התם (דף סה.) לעולם לא תיפוך דמתני' לאו דמעייל איניש
 נפשיה לספקא פליגי אלף בלישנא בעלמא פליגי דר"מ סבר עד פני הפסח
 עד

מו א מיי פ"י מהל'
 מרסי ה"ל ד' סמג
 לאון רמב טו"ש"ע י"ד סי'
 כ"כ סעי' ו'
 מו ב מיי שם ה"ל"ה:
 ז' א ג' מיי פ"י מהל'
 שמיטה ויובל ה"ל"ז:

פירוש הרא"ש

למה לי למימר. פשיטא
 חדש העיבור הוא בכלל
 השנה דבין פסחא וצ"ן
 מעוברת קרויה שנה: אלא
 לאו דאמר שנה. ואנן
 אורחיה קא משמע לן
 דשנה הפסח ואינו אסור
 אלף עד משלוש השנה
 דאי הוי כמו שנה אחת
 כיון דנאסר עד פוך שנה
 אחרת בזמן הזה מאי
 דאי הוי כמו שנה אחת
 דתימא הלך אחר רוב
 השנים. ולא היה דבשמו
 אלף עד משלוש ה' לול:
 יובל מאי. אם אמר יובל זה
 מונה בשנת היובל או לא:
 תא שבע. דפלוגתא דר'
 יהודה ורבנן היא: שנת
 חמשים אתה מונה ואי
 אתה מונה שנת חמשים
 ואחד. לומר שנת חמשים
 אחת מונה למשל יובל
 שעבר ואי אחת מונה אחת
 להיות אחד ליובל הבא
 שהיא נקלחת משלש שנת
 השמיטה הבא: ורבי יהודה
 סבר דיובל היא תחלת
 שביעית הבאה. הלכך
 לרבנן אסור בשנת היובל
 לר' יהודה מותר: ואין
 פשיטא בלא אלא חמשים
 לראשונה של יובל: אמר
 להם לדבריכם. דבעינן
 לפרושי דשבע שנים בכל
 השמיטות איירי ואמטו
 להי' אקשיונו י' תשי' נמי
 לדידכו ועשת את התבואה
 לשלש השנים דלא מיחית
 לאוקמינו בכל השנים שהיה
 לארבע שנים היובל עממה
 ולשנה שביעית ולשנת היובל
 ולשנה שלאחר היובל עד
 הקציר: **ב'תנ"י** ז' עד הפסח
 אסור עד שיגיע. משום
 דבסיפא ש"ן למתני אסור
 נקט בירשא נמי אסור: עד
 שיהא אסור עד שיגיע.
 דמשמע כל זמן שהוא
 ריוח: עד פני הפסח.
 ויש משמעו זה שלשה
 עינייני איכא למימר עד
 פני ימים הראשונים דהיינו
 עד שיגיע ואיכא למימר עד
 פני ימים האחרונים ויהיה
 מותר בימים האחרונים
 ואיכא למימר עד פני
 פסח היינו עד שילא
 וקאמר רבי מאיר עד
 שיגיע דלא מעייל איניש
 נפשיה:

הנה ע"ל: ת"ש. מפלוגתא דר' יהודה ורבנן דמנין שנת חמשים ואי אהה מונה והיא חמשה עשר
 כלפי שרי ימי נמנה לאחריו בשמיטה ור' יהודה כלאחר חמשים: ונאין באין אלא חמש. כגון
 בשבע ראשון קאמר שמן ליובל אחרי כשיעור ה' שנים עם שנת היובל יהיה שמיטה ויובל
 אסור בזריעה ומשמע להו קרא
 מימי בכל השמיטות קא בשמיטה הסמוכה ליובל: לרבינו. שאתם אסורים להעמיד
 מתקאה אף בשמיטה הסמוכה ליובל הי אמר ועשת את התבואה לשלש השנים ומימי
 בכל השמיטות ששנה ששית מתקפת
 לעממה לשביעית ולשמינית עד אחר קציר הוי כל ארבעה בשמיטה הסמוכה ליובל
 פמימי שביעית ויובל אסורין בזריעה ועד שנה שאחר היובל ושנה ששית הרי
 כאן ארבע: אלא כו'. ולא בכל שמיטות איירי כלומר
 מה שמקנין לי מתקא דשש שנים איכא לאוקמינו בשאר שני שבע שאלמעט היובל:
 למימרא [דרבי מאיר כו'] כדפרשין במתניתין: